

Àrea 1 Comprensió oral i comprensió lectora

100 punts [mín. 60 punts]

Comprensió oral

Exercici 1

25 punts

Tot seguit escoltareu dues vegades un enregistrament de TV Mataró que parla de les meduses. Indicau si els enunciats són veritaders (a) o falsos (b), d'acord amb el contingut de l'àudio.

(!) *Escriviu les respostes en el full òptic.*

- 1. La presència de depredadors afavoreix l'arribada de meduses a les platges mediterrànies.**
 - a) Vertader
 - b) Fals
- 2. La part més perillosa d'una medusa és la superior.**
 - a) Vertader
 - b) Fals
- 3. Si ens pica una medusa, cal que ens banyem la ferida amb aigua de la mar per baixar-ne la inflamació.**
 - a) Vertader
 - b) Fals
- 4. Les espècies de meduses que hi ha a la Mediterrània són molt verinoses.**
 - a) Vertader
 - b) Fals
- 5. Els experts recomanen treure les meduses de l'aigua quan se'n detecta una.**
 - a) Vertader
 - b) Fals

Exercici 2	Encerts Punts	5	4	3	2	1	0
		25	20	15	10	5	0

Exercici 2	25 punts
-------------------	-----------------

Tot seguit escoltareu dues vegades un reportatge sobre la roba de llengües emès a IB3 Televisió. Tria l'opció correcta (a, b o c), d'acord amb el contingut de l'àudio.

(!) *Escriuiu les respostes en el full òptic.*

6. Què es diu al reportatge?

- a) La tela de llengües s'ha confeccionat ininterrompudament durant més de cent anys.
- b) Una família es dedica a l'elaboració de roba de llengües des del segle XIX.
- c) Aquest tipus de tela es caracteritza per la pobra varietat cromàtica i de dissenys.

7. Què s'explica sobre el procés d'elaboració?

- a) S'han de separar les troques que es volen tenyir de les que es volen mantenir blanques.
- b) Es tenyeixen les troques cobrint-ne aquelles zones que han de ser de color.
- c) S'ha de tenir present el dibuix que ha de formar la tela quan es preparen les troques.

8. Quina afirmació és la correcta?

- a) Els fils de lli serveixen per unir els de cotó.
- b) Cada troca té gairebé dos mil fils.
- c) Cada metre de tela requereix 200 hores de feina.

9. Segons el reportatge, aquesta empresa...

- a) permet les visites al taller de confecció de la tela de llengües.
- b) ven aquest teixit arreu d'Europa i Àsia.
- c) ara només confecciona complements de moda.

10. Quin tipus de gent compra complements de tela de llengües?

- a) Només gent gran i que pertany a una classe social alta.
- b) Persones que valoren els productes artesanals i de proximitat.
- c) Turistes que cerquen un record de Mallorca.

Exercici 1	Encerts Punts	5	4	3	2	1	0
		25	20	15	10	5	0

Comprensió lectora**Exercici 3****25 punts**

Llegiu el text següent i, d'acord amb el contingut, indiqueu si els enunciats són veritables (a) o falsos (b).

(!) *Escriviu les respostes en el full òptic.*

«Fora pantalles: cal tornar a llegir en paper i a escriure a mà»

«Soc professora de català i de literatura. Ara estic en un institut de nova creació de Vallcarca, on tots els alumnes són de primer d'ESO. Som set professors i hem decidit que no s'utilitzaran tauletes ni mòbils. No tenim ordinadors. Hem començat el curs amb paper i boli, i m'he adonat que era necessari: no saben escriure. Amb l'ordinador sí, però a mà, no. N'hi ha molts que escriuen amb lletra de pal. Estan acostumats a teclats. És culpa de tots: què fan a casa? Escriuen amb el mòbil. I a classe? Tot són pantalles. I això té conseqüències en la lectura i en l'escriptura». M'ho diu Àfrica Ragel, professora i escriptora a La cultura a l'escola, la secció feta amb el Consorci d'Educació de Barcelona.

Quins motius donaries perquè escrivíssim més a mà?

D'entrada, s'aprèn molt millor escrivint a mà que amb l'ordinador. El gest que fas en fer una paraula ajuda a interioritzar-la: et fa aturar a pensar què vols dir, de quina manera ho vols dir. Fa que et concentris més. Posar-hi una grafia també és una forma de creativitat, perquè cadascú té la seva lletra. En canvi, si te la trobes feta en un teclat, no hi ha personalitat, només l'has de prémer. I és clar que vas molt més ràpid, però et perds el més important: la interiorització. Al final és una mostra de l'acceleració amb què vivim: córrer sense aprofundir. I els infants no necessiten anar ràpid, han de tenir temps per fer, no per acabar.

A Suècia han aturat tota la inversió en pantalles per tornar als llibres.

El meu institut és sense mòbils, de bon matí el deixam als armariets: els alumnes i els professors. Tots estam tot el dia sense mirar el mòbil. Les famílies ho agraeixen i ho saben: si passa alguna cosa, els avisarem, i si ells han d'avisar del que sigui, poden telefonar a secretaria, com sempre s'ha fet. I a l'hora del pati, els al·lots, en comptes d'estar callats, quietos i abduïts per la pantalla,

juguen, corren i parlen. Els vàrem dir que si algú d'amagat el duia, es requisaria i haurien de venir les famílies a cercar-lo. I funciona molt bé.

Per què heu dit que no a la pantalla?

Perquè volem controlar el ciberassetjament. I perquè es desconcentren moltíssim amb el mòbil.

Ho heu notat molt?

Des que no tenen pantalles, es concentren molt més. I jo també: no he d'estar vigilant a veure què estan mirant. Pots fer que no tinguin accés a YouTube o a les xarxes socials, però saben com arribar a altres llocs. O a l'hora de prendre apunts: no és el mateix estar teclejant que poder fer els teus esquemes. Les pantalles fan que l'atenció sigui molt dispersa, que no entris a fons en el que estàs aprenent. En canvi, agafes paper i boli i fas els teus títols, els subratlles, els pintes. Il·lustres els raonaments.

Per Internet topes amb missatges curts, simples. En un llibre hi ha una complexitat, una atenció, un tempo.

A la biblioteca de l'institut tenc catorze alumnes. Seuen en rotllana, llegim en veu alta. I dic: «Un voluntari per cercar informació sobre l'autor?». He fet uns carnets i quan han fet deu coses voluntàries, tenen un premi: un llibre, un descompte a la llibreria, una pujada de nota. Em deien: «És la primera vegada que sé de què va un llibre quan el llegesc».

Llavors estàs dient que hi ha infants que llegeixen molt bé però sense entendre-ho.

I tant. Que llegeixen en veu alta, amb una dicció impecable, mentre pensen en altres coses. I si han de llegir en digital a casa, ara els sona un Whatsapp, ara m'han fet un *like* a Instagram... els és molt complicat concentrar-se a qualsevol lloc.

Com podem protegir-los d'aquesta addicció?

Donant-los el que és més difícil de trobar: temps lent. I amb això cal el nostre exemple, siguem pares o professors. Tornar a llegir a poc a poc, un quart d'hora cada vespre, amb els fills. I convertir-ho en una experiència: de passar el paper, mirar la coberta, el lloc, les guardes. El que més m'agrada és quan em diuen: «Em puc endur aquest llibre a casa?».

Gemma Ventura Farré, *Catorze.cat* [adaptació]

- 11. Segons la professora Àfrica Ragel, escriure amb teclat afavoreix un millor aprenentatge.**
a) Vertader
b) Fals
- 12. Altres països europeus han controlat el ciberassetjament amb la supressió dels dispositius electrònics als centres educatius.**
a) Vertader
b) Fals
- 13. La iniciativa d'aquest centre afavoreix la interacció entre els alumnes.**
a) Vertader
b) Fals
- 14. La brevetat dels textos que els alumnes solen llegir als dispositius electrònics n'estimula la comprensió lectora.**
a) Vertader
b) Fals
- 15. La professora defensa reprendre vells hàbits com llegir una mica cada dia per allunyar els infants de les pantalles.**
a) Vertader
b) Fals

Exercici 4	Encerts Punts	5	4	3	2	1	0
		25	20	15	10	5	0

Exercici 4**25 punts**

Llegiu el text següent i, d'acord amb el contingut, triau l'opció correcta (a, b o c).

(!) *Escriviu les respostes en el full òptic.*

Per què es diagnostica menys l'autisme en les dones?

Estudis recents indiquen que, contràriament al que es pensava, l'autisme es presenta també en un nombre important de dones. Tot i això, es diagnostica menys en aquest col·lectiu perquè es presenta de manera diferent entre homes i dones.

L'autisme forma part dels trastorns del neurodesenvolupament i, com tots aquests, s'ha considerat durant molt de temps un trastorn que té més prevalença en el sexe masculí. En diferents estudis de recerca, però, s'ha vist que les dones poden tenir diferències en l'expressió dels símptomes en comparació amb els homes. Per tant, en molts casos les dones no segueixen el perfil masculí típic del trastorn i això pot afectar-ne negativament la identificació i el diagnòstic.

Algun d'aquests símptomes més característics en homes són: dificultats per interpretar les expressions facials, dificultats per regular les emocions, conductes repetitives com el moviment de mans o el balanceig, interès molt intens per un tema concret, etc. En canvi, les dones dins de l'espectre autista tenen un perfil diferent amb presentacions sovint més subtils i un major nombre de trastorns mentals associats, com l'ansietat o la depressió. Això fa que el seu diagnòstic tardi força més a produir-se, cosa que resulta en un menor accés a intervencions i suport. La causa d'aquestes diferències es creu que és tant social com biològica.

Tipus d'autisme

El trastorn de l'espectre autista (TEA) és una condició molt heterogènia. Per exemple, pot afectar les habilitats cognitives de manera molt diferent: des de la discapacitat intel·lectual fins a la superdotació. A més, sovint s'acompanya de problemes de salut mental com l'epilèpsia, els trastorns de l'alimentació, el trastorn per dèficit d'atenció i hiperactivitat (TDAH), l'ansietat i la depressió. Aquests trastorns associats també poden influir en les presentacions de l'autisme. Això en dificulta encara més el diagnòstic. Algunes de les diferències més notòries entre les presentacions de l'autisme són:

- Fins a un 40 % de les persones amb TEA tenen una capacitat intel·lectual mitjana o superior a la mitjana (és a dir, no presenten cap grau de discapacitat intel·lectual).
- Altres persones amb TEA tenen una discapacitat molt significativa i no són capaces de viure de manera independent.
- Moltes de les persones amb TEA tenen habilitats excepcionals en l'àmbit visual, la música i

- algunes habilitats acadèmiques (com el càlcul).
- Al voltant d'un terç de les persones amb TEA són no verbals, és a dir, no parlen, però poden aprendre a comunicar-se a través d'altres mitjans.

El diagnòstic de l'autisme: encara un gran repte

El fet que aquest trastorn estigui definit pel comportament i no es pugui confirmar a través de biomarcadors (molècules concretes que es puguin detectar, per exemple, en una analítica) crea grans reptes a l'hora de diagnosticar i proporcionar un tractament. A aquesta dificultat s'hi afegeix l'àmplia variació en l'expressió dels símptomes. Això dona lloc a un menor accés als serveis de suport d'aquelles persones amb presentacions d'autisme menys habituals, especialment les dones.

És important investigar l'autisme i proporcionar millors eines d'avaluació psicològica a l'hora de diagnosticar les dones, especialment aquelles que tenen problemes socials i presenten condicions de salut mental complexes (per exemple, TDAH, depressió). Experts en aquest àmbit recomanen que els professionals tinguin un índex més alt de sospita de TEA en dones. Un diagnòstic precís en aquests casos augmentaria l'accés als tractaments i alleujaria la càrrega personal i social de l'autisme, sobretot en les dones.

clinicbarcelona.org [adaptació]

16. Segons el text, quina d'aquestes afirmacions és correcta?

- a) L'autisme té menor incidència entre la població femenina que en la masculina.
- b) La diversa manifestació dels símptomes d'autisme en dones en complica el diagnòstic.
- c) L'autisme femení comparteix gran part de la simptomatologia amb el masculí.

17. Com són els senyals que poden indicar autisme en les dones?

- a) Són més difícils de percebre i es combinen amb trastorns psicològics.
- b) Són més visibles i evidents que en el cas dels homes.
- c) Són diferents dels que presenten els homes per una qüestió estrictament biològica.

18. Quina afirmació és la correcta?

- a) Més de la meitat de les persones que pateixen autisme són superdotades.
- b) Devers un 30 % de les persones amb autisme no es comuniquen verbalment.
- c) Totes les persones amb autisme són considerades grans dependents.

19. Què diu el text sobre la detecció de l'autisme?

- a) L'autisme es detecta més en dones que tenen problemes socials.
- b) Les dones ja diagnosticades d'autisme reben menys suport que els homes.
- c) S'han de millorar els mètodes per detectar l'autisme de manera més precisa.

20. Quina afirmació resumeix millor l'article?

- a) Posa en relleu la dificultat de diagnosticar l'autisme, particularment en les dones per l'especificitat dels seus símptomes.
- b) Destaca que els especialistes tenen tendència a sospitar de seguida que les dones que pateixen trastorns mentals són autistes.
- c) Insisteix que l'autisme en les dones es diagnostica menys per manca de recursos econòmics.

Exercici 3	Encerts Punts	5	4	3	2	1	0
		25	20	15	10	5	0